

รายงานผลการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ /และเป็นวิทยากร
กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

คำนำหน้า ☐ นาย ☐ นาง ☒ นางสาว ☐ อื่น..... ชื่อ-นามสกุล จารุณี หนูมาก
ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ กลุ่ม/ฝ่าย กลุ่มพัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบฐานข้อมูลดิน
หลักสูตร/หัวข้อข้อมูลเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ หลักสูตร การคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ (Systematic and Creative Thinking)
สถานที่อบรม / สัมมนา /พัฒนาความรู้ การอบรมผ่านระบบออนไลน์ สำนักงาน ก.พ.
ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาในการอบรม

๒.๑.๑ ความหมายและความสำคัญของการคิดอย่างเป็นระบบ System Thinking

การคิดอย่างเป็นระบบ หมายถึง เป็นการคิดในภาพรวมที่เป็นระบบและมีส่วนประกอบย่อย ๆ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างมีเหตุมีผล เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว

๒.๑.๒ ระบบและรูปแบบการคิด ระบบและรูปแบบการคิด

๑) Lateral Thinking การคิดแบบแตกแขนง เป็นการคิดนอกกรอบ เป็นความคิดนอกกรอบ หรือบางทีบางคนใช้ทางด้านจรรยาบรรณ ศีลธรรม หรือความจงรักภักดีในหน้าที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้พนักงานมีความคิดลักษณะนี้เพื่อทำให้องค์กรแข็งแรง

๒) Vertical Thinking เป็นความคิดในแนวตรง เกิดขึ้นโดยตรงจากข่าวสารที่เป็นทางการ และใช้ในการหาคำตอบที่น่าสนใจ ซึ่งนักบริหารควรที่จะเป็นนักคิดในแนวทางนี้ให้มาก

๓) Logical Thinking การคิดอย่างมีตรรกะ เป็นพื้นฐานแห่งแนวคิด การปฏิบัติ ที่เน้นความเป็นเหตุเป็นผลอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสมเหตุสมผลอย่างมีเหตุผล มีการวางแผนที่เป็นขั้นตอนมีการลำดับเรื่องราว สามารถมองจากมุมมองของภาวะวิสัยหรือจากภาพรวม

๔) Creative Thinking การคิดสร้างสรรค์ในเชิงบวก เป็นความคิดประยุกต์ จาก ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ รวมทั้งการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น มีประโยชน์มากขึ้น

๕) Critical Thinking เป็นกระบวนการทางจิตสำนึก เพื่อวิเคราะห์

๖) Positive Thinking การมองสิ่งต่าง ๆ อย่างเข้าใจ ยอมรับได้ในด้านลบ มองปัญหา ความทุกข์ ความไม่ราบรื่นเป็นเรื่องธรรมดา หากรู้จักเลือกใช้ประโยชน์จากด้านบวกที่แฝงอยู่จากสิ่งนั้น ๆ ได้ เหตุการณ์บางอย่างเราไม่สามารถเลือกได้ว่าจะให้เกิดหรือไม่ให้เกิด แต่เมื่อเกิดขึ้นไปแล้ว เราเลือกได้ว่าจะมองและรู้สึกกับมันอย่างไร เป็นความคิดในแง่ดี มองในแง่บวกของความเป็นไปได้ ให้กำลังใจกับตนเอง และผู้อื่น ซึ่งเป็นความคิดพื้นฐานของความคิดที่ดี ๆ ทั้งหมด

๗) Ethical Thinking ความคิดในเชิงจริยธรรม คุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เทคนิคการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นการมองแบบองค์รวมเป็นความสามารถในการเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบ นอกจากมองภาพรวมแล้วต้องมองรายละเอียดของส่วนประกอบย่อยในภาพนั้นให้ออกด้วย

๒.๑.๓ ประเภทของการคิดอย่างเป็นระบบ

๑) การคิดอย่างเป็นระบบโดยตรง คือ การมุ่งกระทำโดยตรง มีเป้าหมายกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำแนกรูปแบบการคิดตามพื้นฐานของมนุษย์ แต่แยกแบบการคิดโดยมุ่งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์

๒) การคิดอย่างเป็นระบบทางอ้อม คือ การคิดอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยพื้นฐานแห่งการคิด อาจมีหลายมิติเกิดขึ้นจากประสบการณ์และการคิดขึ้นเองจากโลกแห่งความเป็นจริงหรือจินตนาการ

๒.๑.๔ สร้างการคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอนด้วยทฤษฎีหมวก ๖ ใบ ประกอบด้วย

- ๑) Blue Hat – Process หมวกสีน้ำเงิน - กระบวนการคิดเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของความคิด รวบรวม ข้อสรุป การยุติข้อขัดแย้ง
- ๒) White Hat – Facts หมวกสีขาว - ความจริงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อมูลเบื้องต้นของสิ่งนั้น ไม่ต้องการ ข้อคิดเห็น
- ๓) Red Hat – Feeling หมวกสีแดง - ความรู้สึกคิดเกี่ยวกับความรู้สึก สามารถบอกได้ตรง ๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี โดยไม่มีเหตุผลประกอบ
- ๔) Green Hat – Creativity หมวกสีเขียว - ความคิดสร้างสรรค์คิดเกี่ยวกับความคิดใหม่ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์
- ๕) Yellow Hat – Benefits หมวกสีเหลือง - ประโยชน์คิดเกี่ยวกับจุดเด่น สิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นข้อมูล ในเชิงบวกเพื่อเปิดโอกาสให้พัฒนา
- ๖) Black Hat – Caution หมวกสีดำ - ข้อระวังคิดเกี่ยวกับจุดด้อย ข้อเสียหรืออุปสรรค โดยตั้งอยู่บนเหตุผล จริง เพื่อให้เห็นข้อบกพร่องหรือข้อเสีย

๒.๑.๕ หลักการคิดอย่างมีระบบ

- ๑) กำหนดประเด็นปัญหาให้ถูกต้องอาจกำหนดได้เป็นปัญหาหลักและปัญหารอง
- ๒) ระบุตัวแปรทั้งหมดที่ทำให้เกิดปัญหา
- ๓) กำหนดวิธีแก้ไข หรือพิจารณาทางเลือกที่เป็นไปได้ อาจมีมากกว่า ๑ วิธี
- ๔) เปรียบเทียบวิธีแก้ไขแต่ละวิธีและประเมินดูว่าวิธีการใดสามารถจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ และจะนำไปสู่การ บรรลุผลตามเป้าหมาย
- ๕) เลือกวิธีแก้ไขที่ดีที่สุด

๒.๑.๖ การคิดเชิงสร้างสรรค์สู่ความสำเร็จ

การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การขยายขอบเขตความคิดออกไปจากกรอบความคิดเดิมที่มีอยู่สู่ความคิดใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพื่อค้นหาคำตอบที่ดีที่สุด ให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เป็นความคิดที่หลากหลายคิดได้กว้างไกล หลายแง่ หลายมุม เน้นทั้งปริมาณและคุณภาพ

๒.๑.๗ องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

จากภาพแสดงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ๔ ข้อดังนี้

- ๑) ความคิดริเริ่ม (Originality)
- ๒) ความคิดคล่องตัว (Fluency)
- ๓) ความยืดหยุ่น (Flexibility)
- ๔) ความคิดสวยงามละเอียดลออ (Elaboration)

๒.๑.๘ ขั้นตอนในกระบวนการคิดสร้างสรรค์

จากภาพแสดงขั้นตอน ๕ ขั้นตอน ดังนี้:

- ๑) การเตรียมตัว (Preparation) ขั้นตอนที่เก็บข้อมูล สะสมข่าวสาร ค้นหาไอเดียสร้างสรรค์
- ๒) การบ่มเพาะ (Incubation) เป็นช่วงที่ไอเดียที่หลากหลายนั้นจะต้องมาบ่มเพาะ เพื่อให้ได้ไอเดียที่ดี ตกผลึกความคิด และนำไปใช้ได้
- ๓) ข้อมูลเชิงลึก (Idea Insight) ขั้นตอนคิดสร้างสรรค์ที่เรียกว่าขั้นตอนการเข้าใจ ซึ่งเราจะมีโมเมนต์ที่เรียกว่า AHA Moment
- ๔) การประเมินไอเดีย (Evaluation) เป็นการเลือกไอเดียที่ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ sense มาใช้ให้เกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด

๕) ขั้นตอนการปรับใช้ (Elaboration) การนำไอเดียมาลงมือทำให้เกิดขึ้นจริง ซึ่งขั้นตอนนี้จะเรียกว่าเป็น
นวัตกรรม

๒.๑.๙ การพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง

จากภาพแสดงการพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตนเอง ๑๐ ข้อ ดังนี้:

- ๑) ให้อิสระตนเอง
- ๒) นำตนออกนอกขอบเขต กฎเกณฑ์, กรอบ, และเกราะกำบังต่าง ๆ
- ๓) คิดให้มาก
- ๔) อาศัยการใช้สมาธิและสติให้อยู่เหนืออารมณ์
- ๕) ปราศจากอคติ ค่านิยมสังคม และการประเมิน
- ๖) ต่อสู้กับคำตำหนิได้
- ๗) อย่าให้เวลามาเร่งรัดความคิดจนเกินไป
- ๘) ไม่มุ่งหวังผลกำไรจากความคิด
- ๙) มีทักษะในการฟัง
- ๑๐) หมั่นฝึกฝนความคิดอย่างสม่ำเสมอ

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม

ไม่มี

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติจริง

ลงชื่อ.....

(น.ส.จารุณี หนูมาก)

ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๓ ความเห็นผู้บังคับบัญชา

☒ ทราบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางวรวรรณ ละออปันธ์สกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบฐานข้อมูลดิน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นางสาวจารุณี หญุมาก

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา การคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ [Systematic and Creative Thinking]

[รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 3 ชั่วโมง]
ให้ไว้ ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2568

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวจารุณี หนูมาก

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "ดินดี ประเทศไทยรุ่งเรือง ต่อสู้ภัยคุกคามทรัพยากรดินด้วยแนวปฏิบัติเชิงพื้นที่"
รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวีศักดิ์ รนเดโชพล)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน